

Šestý nosorožec

Jaroslav Petr 12.04.2010

 [1711x1651]

Nosorožec Cottonův (*Ceratotherium cottoni*) – samec Suni a samice Nabire ze ZOO Dvůr Králové

Autor: Jan Robovský , PLoS ONE

Mladý český zoolog Jan Robovský se významně podílel na zemětřesení v systematice nosorožců. Pětice druhů těchto tlustokožců se i jeho přičiněním rozrostla o nový druh nosorožce Cottonova (*Ceratotherium cottoni*).

V učebnicích zoologie najdeme pět druhů nosorožců. Kromě afrických nosorožců dvourohých a tuponosých jsou to asijské nosorožce sumaterští, jávští a indiští. Nosorožce tuponosé (*Ceratotherium simum*) dělí zoologové na dva poddruhy – jižní (*Ceratotherium simum simum*) a severní (*Ceratotherium simum cottoni*). Jejich osudy jsou dramaticky odlišné. Zatímco jižní poddruh v 80. letech minulého století vyvážel z masového vybíjení nosorožců pytláky relativně bez velkých škod a dnes mu zřejmě vymření nehrozí, stavy severního poddruhu drasticky klesly. V zajetí jich žije v zoologických zahradách ve Dvoře Králové a v americkém San Diegu jen osm. Nedávno byli čtyři z šesti královédvorských nosorožců převezeni do keňské rezervace Ol Pejeta v naději, že se je tam podaří rozmnožit. Podle nepotvrzených zpráv by se mohlo pár severních nosorožců tuponosých vyskytovat ve volné přírodě na jihu Sudánu.

Zoolog Jan Robovský z Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích spolu s paleontologem Colinem Grovesem z Australian National University v Canbeře a zoologem Prithivirajem Fernandem ze srílanského Centre for Conservation and Research došli k závěru, že pokud severní nosorožec tuponosý vyhyne, nezmizí z povrchu Země poddruh ale samostatný druh. Své argumenty shrnuli do studie zveřejněné prestižním vědeckým časopisem PLoS ONE.

[1748x1754]

Nosorožec tuponosý (*Ceratotherium simum*) – samec Dan a samice Zamba ze ZOO Ústí nad Labem

Autor: Jan Robovský, PLoS ONE

Vědci porovnali tvary lebky a zubů jižních a severních nosorožců tuponosých a stejně tak porovnali stavbu dalších částí jejich těla. Zjistili, že se obě formy nosorožců jasně liší. Stejně rozdíly byly patrné při analýzách dědičné informace jižních a severních nosorožců tuponosých. Takové rozdíly mohly vzniknout jen v důsledku samostatného vývoje obou forem po dobu delší než jeden milion roků. Ve prospěch této představy svědčí i výsledky studia koster vyhynulých nosorožců rodu *Cerathoterium*.

Ty dokázaly, že se předci dnešních nosorožců tuponosých vyskytovali v Africe už v pliocénu (období před 5,33 až 2,59 miliony roků) a vytvářeli tam celou řadu různých forem. Na základě těchto údajů navrhuje Groves, Fernando a Robovský uznat jižní a severní nosorožce tuponosé za dva samostatné druhy. Jižní nosorožec by si měl ponechat jméno nosorožec tuponosý (*Ceratotherium simum*). Pro severního nosorožce navrhuje vědci vědecké jméno nosorožec Cottonův (*Ceratotherium cottoni*).

[Zpráva na webu Jihočeské university](#)